

9) De samme Regler kunne anvendes paa Indhegningen af Græsgange og Enge.

I en Note tilføier Professor Pohl: Hr. Forfatteren fortjener Tak af Enhver, hvem det er om grundig Kundskab at gjøre. Sagen modsiger, som han jo selv bemærker, den almindelige Mening; men hans Paastand godtgjøres med Facta, som ikke kunne benægtes. Jeg maa aabenhjertigen tilstaae, at jeg for Diebliffet endnu holder ved den modsatte Mening, hvilket jo rigtignok intet gjør til Sagen; meget mere ønsker jeg at man vil anstille nøiere Undersøgelse derover. Paa Kjendsgjeringer kan det ikke mangle, og Veilighed til at gjøre Sagttagelser gives der overalt, f. Ex. i Haver.

Rogsaltets fordeeltige Virkning paa Høravlen. *)

I No. 48 af Leipziger Intelligentsblad for 1831 læses følgende Beretning: "Hamp og Hør vore særdeles godt, efterat være gjødet med Rogsalt, blive meget længere og give meget skjønnere Laver og mere fuldkomment Frøe. I Liefland og Kurzland gjøder man Hørrøen med Svøesalt, som man faaer fra de franske Kyster, og det er vel Hovedaarsagen til, at det lieflandske Hørføe er saa for:

*) Af Samme.

trinligt.”*) Man maae beklage, at den Kilde, hvoraf forestaaende Meddelelse er øst, ikke er nævnet. Jeg har efterlæst nogle Skrifter uden at det er lykkedes mig at faae noiere Underretning om Saltets Anvendelse ved Høravlen i de østersøiske Provindsfer.

Det Hovedværk, som vi have over Kogsaltets Anvendelse ved Ager; og Havedyrkningen, er af Englænderen C. W. Johnson. En tydsk Oversættelse udkom i Leipzig 1825 og er anmeldt i Archivets Augusthefte s. A., hvori der gjøres opmærksom paa dette classiske Værks Bigtighed. I dette Værk findes, S. 133 o. f., følgende.

”Saltets Anvendelse ved Høravlen blev befundt meget fordeelig. De olieagtige Sædfrugter udfordre, frem for alle andre, en stor og regelmæssig Tilførelse af Fugtighed og Kulstof, og Kogsaltets befugtende Egenskaber ere derfor af stor Nytte til at sætte Planten istand til at udsuge begge disse, til dens Ernæring nødvendige Stoffer saavel af Jorden som af Luften, i hvilken sidste de begge findes i gasformet Tilstand og i udtømmeligt Overflod.”

*) I en Beretning, som er bleven mig tilsendt af en berørend Landmand, omtales slet ikke Saltgjøbning, uagtet der meget noie angives, hvorledes man bærer sig ad, for at avle fortrinlig Hør. At Hørrer der bliver saa særdeles lang, har jeg tilskrevet den fugtige Jordbund; en saadan fordrer Hørrer, derfor lykkes den ogsaa hos os bedst i de fugtige Bjerzegnene og i vaade Karinger.

(Prof. Pohls Anmærkn.)

"En amerikansk Godseier," siger Nees i sin nye Encyclopædie, "som bekendtgjør noget angaaende denne Gjenstand, forsikrer, at efter Mr. Fords Forsøg med saltgjødet Højrød, skal Saltet være et meget fortræffeligt Gjødningsmiddel for denne Væxt. Han strøede Saltet paa Jorden ved Saaetiden, og antager at dets Qvantitet maae være dobbelt imod Udsædens. Paa tre Dages Pløieland fik han 50 Bushel Frøe og en fortræffelig Hø."

"Mr. Elliot beretter, at 5 Bushel Salt, anvendte paa een Dags Pløieland med Hø, havde gjort en udmærket Virkning.

Udtog af Sir John Sinclairs Undersøgelse af Saltlovene: "Ligeledes vil jeg omtale en anden særegen Egenkab, nemlig den gode Virkning paa olieagtige Sædarter; dette har man først opdaget ved Høravlen i Amerika, men siden efter fundet bekræftet ved Mr. Lee's Forsøg i Oldfort i Middelsø. Saltet bør omtrent tages i samme Mængde som Saaesæden, nemlig omtrent 3 Edr. paa en Dags Pløieland, og bliver strøet paa Overfladen efterat Sæden er nebhavet. Det forbedrer meget baade Hørens Qvantitet og Qvalitet; men dog fornemmelig Frøets. Det lader sig heraf slutte, at det ogsaa vilde være meget godt for andre olieagtige Sædarter."

Rogsaltets Anvendelse som Gjødningsmiddel er endnu ikke bleven indført i Tydskland. Aarsagen

dertil ligger mere i Meninger end i Kjendsgjerninger. Noogle Forsøg ere rigtignok gjorte, men da ikke tilbørligen oplyste. Da i Midten af forrige Aars hundrede Salineaffaldet kom i Brug under Navnet "Gjødesalt," og man erkjendte sammes gode Virkning, var man rigtignok af den Mening, at denne var en Følge af de saltagtige Bestanddele, hvilket, som bekjendt, dog ikke er Tilfældet. Da man nu saa at Massen idetmindste ikke for største Delen bestod af Salt, saa besluttede een og anden Landmand sig til at kjøbe virkeligt Kogsalt til Gjødning. Jeg kjender kun to Exempler herpaa, men begge have kun tjent til at bringe Saltgjødningen i Miscredit i den Egn. Man havde nemlig ikke holdt Middelveien, men dynget alt for meget Salt paa Aegren.

Det nyeligt anførte Værk af Englænderen Johnson, som for omtrent 6 Aar siden kom i Hænderne paa de tyske Landmænd, kunde vel ogsaa hertillands have henledt Opmærksomheden paa denne Kogsaltets Anvendelse; dog er det mig ikke bekjendt at Rogen har gjort Forsøg dermed. Hvo der imidlertid anseer Saltet som et Gjødningsmiddel, der virker ligesom Møg, han tager feil. Dets Virkning kan sammenlignes med Gipsets og Svovlfullets. Den liden Mængde, hvori det maae bruges, gjør Anvendelsen aldeles ikke kostbar, som mange troe. Man faaer det paa Saltværkerne under forskjellige Navne, som sort, guult Salt, for billig

Priis. Med Hensyn til Bestanddelene er dette neppe forskjelligt fra hvidt Salt, men er kun en ringere Handelsvare.

Jeg benytter her Leiligheden til at omtale, at Røgsaltet endnu fra en anden Side bliver Landmanden vigtigt. Det er sandsynligt et af de bedste Midler til at udrydde og fjerne skadelige Insecter; hvorom Johnson ogsaa anfører meget interessante Kjendsgjerninger, som vel kunne bevæge til at agte paa hans Angivelser. Saaledes anvendes Saltet med god Virkning imod Jordlopperne og andre Insecter; endog om Marksneglene gjælder det samme, idet disse ganske opløses ved Saltets Berøring. Jeg nærer ogsaa den Formodning, at Saltet kunde tjene til at udrydde Glimmerbøssen paa Olieplanter. Det var dog nok et Forsøg værd, og virkeligen en stor Gevinst om man kunde opdage et let Middel til, ikke blot at udrydde Jordlopper, Glimmerbøsser, skadelige Insecter, Raalorme o. s. v., men ogsaa at sikke sig imod dem; især da flere af disse Insecter i mange Egne have saaledes formeret sig, at man neppe mere vover der at dyrke Olieplanter, Kommen o. d. l.
